

LAPE-SANOMAT

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hanke

1/2023

Satakunnan
hyvinvointialue

LAPE-SANOMAT

1/2023

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hanke

s. 3

Hankejohtajan tilannekatsaus:
Tulevaisuuteen suhtaudutaan luottavin mielin

s.4

Huippualaiset helpottavat päällikön arke

s.6

Perheet tarvitsevat tukea jo äitysnuevolasta asti

s.8

Tukiperhetalon viikonloput ovat lapsille
mieluista odotettavaa

s. 10

Satakuntalaiset nuoret löytäneet
maksuttoman ehkäisyn palvelut

s. 12

Korona, kaverit ja mieliala - 16-vuotias Aapo kertoo,
miltä kaikki on tuntunut

s. 14

Muutoksen tuulet puhaltavat työyhteisöihin

s. 17

Valtava palvelukenttä toi haasteita,
mutta asiat kyllä järjestyvät

s. 20

Jokainen lapsi on yhtä arvokas

Yhteystiedot:

Hankejohtaja Johanna Santanen johanna.santanen@sata.fi puh. 044 701 0210
Juttuvinkit: Eija Hammarberg eija.hammarberg@sata.fi puh. 044 701 4486

Hankejohtajan tilannekatsaus

Tulevaisuuteen suhtaudutaan luottavin mielin

Tervetuloa LAPE-sanomien äärelle. Satakunnassa on tapahtunut jo paljon alkuvuoden 2023 aikana. Olemme siirtyneet hyvinvointialueelle. Satakunnan hyvinvointialueen elämänkaarimallin mukaisissa palveluissa lapsuus, nuoruus ja perheiden tuki on oma toimialueensa.

Lasten, nuorten ja perhepalvelujen kehittämistyötä on Satakunnassa tehty pitkään, ja nyt Satakunnassa on verkostomaiset perhekeskukset. Tässä numerossa perhekeskuspäälliköt kertovat työn käynnistymisestä alueilla. Lisäksi maksuttoman ehkäisyn pilotin ja tukiperhetalomallin kehittäjät kertovat pilottien etenemisestä.

Perhekeskustoimintamallissa korostetaan lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta. Myös LAPE-sanomissa haluamme tuoda esille osallisuuden ääntä. Tässä numerossa 16-vuotias nuori kertoo, mitä hyvinvointi hänelle tarkoittaa. Hän kertoo myös kokemuksistaan korona-ajalta. Aapon haastattelusta voi päätellä, että perhepalveluista olisi hyvä tiedottaa myös nuorille suoraan. Lisäksi hän painottaa vanhempien läsnäolon merkitystä nuoren elämässä. Muista, etteivät nuoret välttämättä aina osaa ilmaista itseään

oikeilla sanoilla. Ole nuorten tukena, kun hän kertoo asioistaan. Älä väheksy nuoren ongelmia tai ala heti neuvoa, vaan muistele millaista elämä oli, kun itse olit nuori.

Tiedotamme LAPE-sanomissa Satakunnan kehittämistyöstä ja tuomme esille ammattilaisten työtä. LAPE-sanomat on tarkoitettu kaikille kiinnostuneille. Seuraavassa numerossa pureudumme lapsen osallisuuteen sekä yhteistyökysymyksiin erityis- ja erikoistason palveluiden kanssa.

Mukavia lukuhetkiä!

Johanna Santanen
hankejohtaja
Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus
-hanke

Huippualaiset helpottavat päällikön arkea

Porin, Ulvilan ja Merikarvian perhekeskuk- sessa työskentelee yhteensä pitkälti yli 200 työntekijää. Vauhtia on päällikkö **Maija Löytökorven** mukaan alkuvuoden aikana riittänyt, mutta fiilis on hyvä.

- Meillä tämä oma perhekeskus rakenne on hyvällä mallilla, ja olemme jo pitäneet yhden koko perhekeskuksen yhteisen Teams-palaverinkin, iloitsee Löytökorpi.

Löytökorvella jo kädet syyhyävät aloittaa toiminnan kehittämistyötä, kun alkuvuo- si on mennyt vielä lähinnä perusasioiden selvittelyyn.

- Potentiaalia ja hyviä ideoita kehittämis- työhön porukalla varmasti on, ja yhteistyö sujuu, kun kaikilla meillä kuitenkin on sama tavoite eli helpottaa lasten, nuorten ja per- heiden arkea ja auttaa elämänhaasteissa.

Toisaalta kehittämistyötä jarruttaa vielä muutamien keskeisten henkilöiden, kuten esimerkiksi opiskeluhuollon psykologien

sekä kasvatus- ja perheneuvonnan esihen- kilöiden puuttuminen.

- Nyt tässä on meneillään monenlaista. Moni hyvä toiminta jatkuu, ja toisaalta hah- motellaan ja luodaan rakennetta ja kehite- tään uutta, Löytökorpi sanoo.

Asiakas tarvitsee vain yhden puhelin- soiton

Maija Löytökorpi näkee perhekeskustyös- kentelyssä hyvän mahdollisuuden monia- laisen yhteistyön vahvistamiseksi, mikä on tärkeää myös asiakkaan näkökulmasta.

- On tärkeää, ettei asiakasta siirrellä luukul- ta toiselle. Vaikka olemme verkostomainen perhekeskus, eikä meillä ole yhteistä fyysis- tä rakennusta, jatkossa asiakkaan ohjautu- minen palveluihin on meille tärkeä kehittä- misen kohde.

Löytökorpi pitää tärkeänä, että perhekes- kuksissa työskentelee ammattilaisia, jotka osaavat asiakkaan puheluun vastatessaan ohjata hänet oikeaan paikkaan, ettei oikean asiantuntijan etsiminen ole asiakkaan vas- tuulla. On myös tärkeää, että työtä tehdään yhdessä, eikä vain rinnakkain tai jopa pääl- lekkäin.

- Eli asiakas ottaa perhekeskukseen yhteyt- tä ja hänen asiansa lähtee siitä hoitumaan. Tämä koskee kaikkia erilaisia palveluita, oli sitten kyseessä vaikkapa neuvolan sään- nölliset tarkastukset tai perheen kriisitilan- teessa tarvitsema tuki, Maija Löytökorpi korostaa.

Maija Löytökorpi rentoutuu ulkona luonnossa.

Huolena asiakkaiden pitkät jonotusajat

Porin, Ulvilan ja Merikarvian perhekeskusten yhtenä haasteena Löytökorpi mainitsee yhteisen sävelen löytymisen fyysisesti toisistaan etäällä olevassa yhteisössä.

- Siinä meillä on kehittämistä, että opimme tuntemaan myös toistemme työkenttää, ja tiedostamaan mikä on yhteinen rajapintamme. Tämän ovat myös työntekijät perhekeskuksen sisällä kokeneet tärkeäksi.

Perhekeskusten asiakkaiden keskuudessa tämän päivän suurimmiksi haasteiksi Maija Löytökorpi kokee arjen vaativuuden. Maailmassa tapahtuu isoja asioita, kouluissa on isoja ryhmiä, korona-ajan vaikutukset näkyvät edelleen.

- Monissa perheissä erilaiset ongelmat ovat kärjistyneet. Sekä lasten, nuorten ja aikuisten ahdistus on lisääntynyt tosi paljon ja se aiheuttaa lisää monenlaisia ongelmia arjessa. Moni kokee tarvitsevänsä niin henkistä tukea kuin konkreettista apua arjessa selviytymiseen. Tällä hetkellä me emme perhekeskuksessa pysty vastaamaan näihin haasteisiin niin nopeasti kuin toivoisimme.

- Avuntarvitsijoita on paljon ja jonot joissakin palveluissa ovat kasvaneet. Asiakkaat joutuvat odottamaan aikoja kauan ja tilanne saattaa sillä välin pahentua, Maija Löytökorpi suree.

Matalan kynnyksen ennaltaehkäisevät palvelutkaan eivät enää kaikille riitä.

- Ja tuen odottamisen näen kyllä meillä isona haasteena. Se on vaikeaa asiakkaille, ja se kuormittaa myös työntekijöitä.

Moniammatillisuudesta hyötyä kaikille

Aiemmin Porin Perusturvan lapsiperheiden päällikkönä toiminut Löytökorpi työskenteli jo aiemmin sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden, kuten perhesosiaalityön, kasvatus ja perheneuvonnan, perheoikeudellisten palveluiden ja lasten kuntoutuspalveluiden parissa.

- Toisin sanoen, samaa työtä olen tällä alueella tehnyt aiemminkin, mutta nyt ovat lisänä tulleet neuvolapalvelut, opiskeluhoito sekä nuorten mielenterveys- ja päihdetyö.

Porissa on perhekeskuksen alaisuudessa lisäksi kasvatus- ja perheneuvonnan työntekijät sekä opiskeluhoillon psykologit keskitetysti koko Satakunnan alueelta.

- Tämä Porin, Ulvilan ja Merikarvian perhekeskus on laaja sekä määrältään että sisällöltään. Ja monia toimintoja meillä on ollut jo aiemminkin, kuten esimerkiksi moniammatillisia työryhmiä, mutta uskon tämän, että olemme nyt niin sanotusti saman katon alla, tuo siihen vielä hyvän lisän.

Akut latautuvat luonnossa, hyvä tiimi auttaa arjessa

Vapaalla Maija Löytökorpi rentoutuu hektisestä työarjestaan luonnossa ulkoillen, joko koiran kanssa tai yksin. Silloin työpuhelin pysyy kiinni.

- Sykettä laskevat hyvin rauhoittava hengittely, jooga, avanto ja perheen kanssa yhdessäolo. Mutta ennen kaikkea auttaa jaksamaan se, että meillä on tosi paljon hienoja ja taitavia, työnsä osaavia ammattilaisia, joiden kanssa on etuoikeus toimia. Minun tehtäväni on luoda sellaiset puitteet, joissa he voivat työtänsä kehittää ja sitä kautta auttaa asiakkaitamme, Löytökorpi iloitsee.

Perheet tarvitsevat tukea jo äitiysneuvolasta asti

Piia Murto astui Rauman Nortamonkadun perhekeskuksessa päällikön saappaisiin tammikuun alusta. Rauman perhekeskus on yksi niistä harvoista, jotka olivat olemassa jo ennen hyvinvointialueelle siirtymistä.

- Asiakkaille tämä muutosvaihe ei varmasti näy mitenkään, vaan palvelut pyörivät kuten ennenkin. Sen sijaan minun uudessa työssäni kyllä riittää kiirettä ja monenlaista selvitettävää. Suurimmat haasteet koskevat juuri nyt järjestelmiä, Piia Murto kertoo.

Ongelmia Rauman perhekeskuksessa on ollut vielä esimerkiksi työajanseurannassa ja henkilöstöetuuksissa, mutta ainakin toistaiseksi kaikki työntekijät ovat olleet uudessa tilanteessa ymmärtäviäisiä.

- Vaikka asiat ovat kesken ja odotamme vastauksia moneen asiaan, työntekijät ovat ottaneet tämän kaiken ihanan rauhallisesti. Meillä on niin ammattitaitoista porukkaa, että he kyllä tietävät mitä tekevät, vaikka vähän muutoksen tuulet puhaltavatkin, Piia Murto kiittelee.

Uusista menetelmistä apua perhearkeen

Tulevaisuuteen Nortamonkadun perhekeskuksessa Murto suhtautuu luottavaisin mielin. Piia Murto jakaa muiden alueen perhekeskuspäälliköiden tapaan saman innostuneen odotuksen palvelujen kehittämisestä yhdenmukaisiksi.

- Itseäni henkilökohtaisesti kiinnostaa eniten neuvolatoiminta. Olen aiemmin työskennellyt viisitoista vuotta lastenneuvolassa, samoin olen tehnyt töitä myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, ja nyt saan alkaa vetää neuvolatoiminnan kehittämiss ryhmää.

Piia Murto kokee neuvolatoiminnassa erityisen tärkeinä kehityskohteina matalan kynnyksen palvelut ja niihin liittyen myös uudet tutkitut menetelmät. Tällainen on esimerkiksi Turun yliopiston Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen tutkimuskokonaisuus Voimaperheet, joka on vanhemmille suunnattu kyselytutkimus. Voimaperheet-menetelmän tavoitteena on, että lapsuusiän käytöshäiriön riski voidaan tunnistaa jo ennen kouluikää. Varhainen puuttuminen käyttäytymisen ongelmiin vanhempainohjauksen avulla on tehokkain tapa ennaltaehkäistä myöhempiä ongelmia. Vanhemmat täyttävät kyselyn ennen lapsen 4-vuotisneuvola-aikaa. Neuvolatoiminnassa uusien menetelmien rinnalla kulkee edelleen myös esimerkiksi tuoreiden äitien imetyksen tuki.

- Imetyksen tukemiseen panostamme neuvolapalveluissa erityisesti, koska se luo hyvää pohjaa niin lapsen kehitykselle,

”Neuvolatoiminnassa haluan kehittää erityisesti vanhemmuuden tukitoimia.”

Piia Murrolle neuvolatoiminta on lähellä sydäntä.

kuten koko perheen hyvinvoinnillekin.

Tarvitaan apua ylisukupolvisiin ongelmiin

- Neuvolatoiminnassa haluan kehittää erityisesti vanhemmuuden tukitoimia jo sieltä äitiysneuvolasta alkaen. Koen sen erittäin tärkeäksi. Tänä päivänä on paljon ylisukupolvisuuden haasteita. Ne voivat olla esimerkiksi taloudellisia, sosiaalisia tai terveydellisiä tai vanhemmilla saattaa olla kasvatuksellisia ja elintapoihin liittyviä haasteita, Piia Murto kertoo.

- Meillä käy asiakkaina myös maahanmuuttajaperheitä. Juuri nyt asiakkaina on ukrainalaisia lapsia neuvolan terveystarkastuksissa ja rokotuksissa.

- Joidenkin maahanmuuttajien kanssa tietysti voi tulla välillä eteen omat haasteensa, kun joka kulttuurissa on omat tapansa, ja meillä täällä on omat suosituksemme, Murto miettii.

Lisäkoulutusta henkilöstölle tarvitaan jatkuvasti

Maailma muuttuu kovaa vauhtia ja yhteiskunnassa tapahtuu suuria mullistuksia. Näiden muutosten kanssa tarvitaan uuden oppimista myös sosiaali- ja terveydenhuollossa. Korona-ajan eristyneisyys, sota-tila Euroopassa, ilmastonmuutos ja monet muut asiat lisäävät ahdistusta ja mielen-terveysongelmia erityisesti nuorilla.

- Näiden ongelmien kohtaamiseen me tarvitsimme terveydenhuollon henkilöstölle lisäkoulutusta, jota toki on saatavillakin.

Raumalla on Piia Murron mukaan kuitenkin nuorille hyvät mielenterveyspalvelut, muun muassa Nuorten tiimi, johon voidaan ohjata jo 13-vuotiaasta ylöspäin, samoin Raumalla on vakinaistettu ns. psykoterapioiminta eli psykiatriset sairaanhoitajat käyvät ala- ja yläkouluilla sekä lukiossa.

Kuninkaalliset vievät pois arjesta

Raskaat asiat Piia Murto kertoo saavansa karistettua mielestään perheensä parissa, liikunnalla ja lukemalla kirjoja.

- Minua kiinnostavat kuninkaalliset, ja juuri nyt luen prinssi Harryn omaelämäkerta, Piia Murto naurahtaa.

Piia Murron perhearkea rytmittää tänä keväänä nuoremman tyttären ylioppilas-kirjoitukset. Vanhempi tytär onkin seurannut äitinsä jalanjälkiä odottavien äitien ja vauvojen maailmaan, ja opiskelee tällä hetkellä Kuopiossa kättilöksi.

Tukiperhetalon viikonloput ovat lapsille mieluista odotettavaa

Viime vuoden syyskuussa Raumalla alkanut tukiperhetalomalli on saanut loistavan vastaanoton. Kerran kuukaudessa lauantaista sunnuntaihin järjestetyssä toiminnassa on mukana kahdeksan sosiaalihuoltolain päätöksellä valittua lasta, ja enemmänkin halukkaita tulijoita olisi.

- Sekin varmaan kertoo jotain, että meillä ei ole yhtään poissaoloa, ja vanhempien kertoman mukaan lapset laskevat öitä, milloin taas pääsee mukaan, kertoo tukiperhetalohankkeen hankekoordinaattori **Minna Lotila**.

Syyskaudella mukana olleiden lasten iät vaihtelivat neljästä vuodesta yhteentoista, nyt ikähaarukka on viidestä yhdeksään vuotta.

Leffakäyntejä, keilailua, askartelua...

Eikä lasten innostus mikään ihme olekaan. Toiminta on tukiperhetalossa hauskaa ja monipuolista. Raumalaisessa päiväkodissa vietettyihin viikonloppuihin voi kuulua vaikkapa leffakäynti, keilailua tai jumppaa koulun liikuntasalissa.

- Joka kerraksi olemme suunnitelleet jon-

kun toiminnallisen jutun, ja itse toimita järjestetään päiväkotiympäristössä, joka jo itsessään on hyvin virikkeellinen. Aina me myös olemme askarrelleet, värittäneet, lukeneet kirjoja tai pelanneet lautapelejä, luettelee Lotila eri aktiviteetteja.

- Toiminta valikoituu aina vähän lasten toiveiden mukaan.

Neljän työntekijän voimin

Tukiperhetalon ystävällisessä ilmapiirissä tehdään ruuat itse puolivalmisteita hyödyntäen. Lauantaina tarjolla on lounas, välipala, päivällinen ja iltapala ja sunnuntaina aamiainen ja lounas.

- Toimintaa pyörittää kahden henkilön vuoroissa neljä työntekijää. Meillä on töissä lähihoitajia ja sosionomeja. Toisaalta näin vähäinen työntekijämäärä on esimerkiksi flunssa-aallon sattuessa hyvin haavoittuvainen, Lotila huomauttaa.

Joskus on alkuillasta saattanut jollekin lapselle koti-ikävä iskeä, mutta harmituksen sattuessa on turvallisuutta tukiperhetalossa luomassa aina aikuisen avoin syli.

- Keskenään lapsille ei juurikaan ristiriitoja synny. He ovat ryhmäytyneet hienosti ja tulleet kavereiksi keskenään.

Toiminnan jatko epävarmaa

Tällä erää tukiperhetalohanke päättyy elokuussa, ja toiminta loppuu kesäkuussa, jolloin järjestetään lapsille ja heidän vanhemmilleen yhteinen perhepäivä.

- Jatkosta on vähän ollut puhetta, mutta siitä ei tiedetä tässä vaiheessa vielä sen enempää.

Jo aiemminkin Raumalla on pyöritetty tukiperhetaloa sen verran menestyksellisesti, että toiveena olisi vakiinnuttaa toiminta koko Satakunnan hyvinvointialueelle.

- Pelkästään Raumalla tarvetta ja kysyntää olisi useammallekin ryhmälle, Lotila sanoo.

”Pelkästään Raumalla tarvetta ja kysyntää olisi useammallekin ryhmälle,”

Kiitollista palautetta ja yhteistyökumppaneita

Niin lapset kuin vanhemmatkin ovat olleet tukiperhetalotoimintaan hyvin tyytyväisiä. Palautteissa on kiiteltu esimerkiksi toteutumisen luotettavuutta, kuinka lapset tulevat mielellään ja kertovat kokemastaan innostuneesti, mikä taas on auttanut huoltajia jättämään lapsensa luottavaisina tukiperhetaloon, ja turvallinen tukiperhetalo on antanut huoltajille mahdollisuuden rentoutua kiireellisen arjen keskellä. Tukiperhetalon toimintaa ovat mahdollistaneet monet yhteistyökumppanit.

- Esimerkiksi Rauman seudun kaverikoirat

”Tukiperhetalomalli on saanut paljon kiitosta. Toivottavasti toiminta saadaan juurrutettua koko Satakunnan hyvinvointialueelle”, hankekoordinaattori Minna Lotila sanoo.

tulivat käymään mukanaan kaksi koiraa, joita lapset saivat ulkoiluttaa. Oli hienoa nähdä, kuinka eräskin koirapelkoinen poika uskalsi loppuvaiheessa jo silittää yhtä koiraa, Lotila iloitsee.

- Yhteistyökumppaneilta saatu tuki on ollut todella tärkeää. Se on voinut olla joko rahallista tai esimerkiksi leffalippuja ja – herkuja. Rahallisen tuen turvin olemme hankkineet muun muassa petivaatteita. Olemme äärettömän kiitollisia kaikille tukijoillemme, Minna Lotila kiittelee.

Satakuntalaiset nuoret löytäneet maksuttoman ehkäisyn palvelut

Satakunnassa viime vuoden joulukuun alusta käynnistynyt alle 25-vuotiaiden Maksuttoman ehkäisyn hanke on saanut hienon startin, ja hankekoordinaattori **Anna-Maija Heikkilä** on syystäkin tyytyväinen.

- Ensin maksuttomasti raskaudenehkäisyyn tarvittavia välineitä sitoutuivat jakamaan myös ne Satakunnan kunnat, joissa ei vielä ollut tätä käytäntöä alle 25-vuotiaille, ja nyt hyvinvointialue jatkaa kehitystyötä, Heikkilä kertoo.

Hanke on osa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelmaa ja sen tarkoituksena on kehittää ja yhtenäistää nuorille suunnattuja seksuaaliterveyspalveluja, mikä tarkoittaa kattavia ehkäisy palveluita, jotka sisältävät raskauden ja seksitautien ehkäisyn, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävän neuvonnan ja seksuaalikasvatuksen.

- Tarjolla on alle 25-vuotiaille maksuttomasti kaikkia raskauden ja seksitautien ehkäisyyn liittyviä välineitä: pillereitä, kapseleita, renkaita, laastareita, kierukoita ja kondomeita. Käytännössä nuori ottaa yhteyttä esimerkiksi ehkäisyneuvolaan, missä hän yhdessä ammattilaisen kanssa valitsee omaan elämäntilanteeseensa sopivimman ehkäisimen, Anna-Maija Heikkilä selventää.

Joulukuussa Porissa jo yli 200 asiakaskäyntiä

Palvelu on tavoittanut satakuntalaiset nuoret hyvin. Pelkästään joulukuussa oli Porissakin jo yli 200 asiakaskäyntiä liittyen maksuttomasti haettavaan ehkäisyvälineisiin. Erojakin kuntien välillä vielä on. Esimerkiksi Raumalla, Keski-Satakunnassa ja Huittisissa oli jo ennestään tälle kohderyhmälle maksuton ehkäisy eli se ei käytäntöön tuonut asiakkaille juurikaan muutosta. Toisaalta mm. Pohjois-Satakunnassa ja Säskylässä maksuttomasti sai aiemmin ehkäisyvälineitä maksutta alle 20-vuotiaat.

Anna-Maija Heikkilä luotsaa alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn hanketta Satakunnassa.

- Ehkäisyvälineitä jaetaan ehkäisypalveluissa eli samoissa paikoissa missä aiemmin niitä on omassa kunnassa saanut, eikä palvelumme ole esimerkiksi sukupuolisidonnainen. Suosituin raskauden ehkäisyyn käytettävä valmiste on edelleen keltarauhashormoni eli niin sanotut minipillerit, mutta koulujen terveydenhoitajilta haetaan eniten nimenomaan kondomeja.

Erinomainen markkinointikanava maksuttomalle ehkäisylle on Heikkilän mukaan ollut ns. puskaradio eli nuoret puhuvat asiasta keskenään. Mukana markkinointiyhteistyössä ovat niin koulujen opiskeluterveydenhuolto kuin myös YTHS.

Haasteitakin palvelun tavoittamisessa Anna-Maija Heikkilän mukaan toki edelleen on. Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia on vaikeaa tavoittaa. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi päihde- ja mielen-terveyspotilaat.

Seksuaalikasvatus lisää nuorten hyvinvointia

Ehkäisyvälineiden saavutettavuuden lisäksi hankkeen tavoitteena on lisätä nuorten seksuaaliterveyttä ja -kasvatusta, mikä on tärkeä osa nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia.

- Nuoret selkeästi kaipaavat tukea näissä asioissa. On tärkeää oppia tunnistamaan omat kiinnostuksen kohteet, pitämään kiinni omista rajoistaan ja tiedostaa mitä itse haluaa.

- Puheeksiottamista tarvitaan myös lisääntymisterveyden hoidossa, mikä tarkoittaa onnistunutta keskustelua raskaudensuunnitteluun liittyen. Raskautta suunniteltaessa on hyvä tiedostaa tietää, miten esimerkiksi äidin ikä ja terveys voivat vaikuttaa raskauteen. Nythän ensisynnyttäjien keski-ikä nousee koko ajan.

Koulutusta terveydenhuollon ammattilaisille

Heikkilän mukaan työsarkaa seksuaaliterveyden puolella edelleen riittää.

-Hankkeessa koulutamme ammattilaisia muun muassa näiden asioiden puheeksi ottamiseen, ja miten luoda näille keskusteluille turvallinen ilmapiiri.

Yhä edelleen kaivataan lisää seksuaali-asioiden käsittelyä jo alan ammattilaisten, eli esimerkiksi terveydenhoitajien, peruskoulutuksessa. Samoin oppikirjat ovat jääneet jälkeen nykypäivästä. Mediasta saamme kaikki lukea, kuinka edelleen nämä asiat herättävät vahvoja tunteita. Esimerkiksi osa vanhemmista kieltää lapsiaan osallistumasta SETA:n järjestämiin tilaisuuksiin kouluissa

Myös seksitautien määrä on tilastojen mukaan ollut Suomessa kasvussa. Kondomin käytön tärkeyttä pitää edelleen korostaa. Hankkeen puitteissa kondomeja jaetaan heillekin, jotka ovat aloittaneet muita ehkäisyvälineitä. Sukupuolitaudeilta suojautuminen on yhtä tärkeää kaikille sukupuolille.

Maksuttomalla ehkäisyllä säästää hyvinvointialueille

Nuorten maksuttomalle ehkäisylle on selkeästi tarvetta paitsi esimerkiksi ei-toivottujen raskauksien ja seksitautien ehkäisyssä, tuo se myös terveydenhuollolle selvää säästöä.

Suomen Kätilöliiton ja THL:n mukaan raskaudenkeskeytykset maksavat yhteiskunnalle vuosittain miljoonia. Kansallisella tasolla maksuton ehkäisy voisi tuoda Suomelle jopa 1,4 miljoonan euron säästöt juuri raskaudenkeskeytysten vähentämisen kautta.

Raskaudenkeskeytys on kallista, ja sillä voi olla asiakkaalle muutenkin kauaskantoisia seurauksia. Asiakas monesti tarvitsee ammattilaisten monipuolista tukea tämän jälkeen.

- Ehkä hieman yllättäen, eniten abortteja tehdään 20-25-vuotiaille, mikä perustelee hyvin myös maksuttoman ehkäisyn yläikärajan, Anna-Maija Heikkilä huomauttaa.

Maksuttoman ehkäisyn –hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun. Nyt mallia pyritään juurruttamaan koko hyvinvointialueelle, mutta lopulta hyvinvointialue päättää jatkosta.

Korona, kaverit ja mieliala – 16-vuotias Aapo kertoo miltä kaikki on tuntunut

Nuorten hyvinvointi, vai pitäisikö sanoa pahoinvointi, on puhuttanut viime aikoina paljon, mutta enemmänkin asiasta voitaisiin vielä keskustella. Liian usein aikuisilla on kiire tai liikaa omia ongelmia, jotta he pystyisivät kunnolla pysähtymään ja kuuntelemaan nuorta. Kysymään sen tärkeän kysymyksen ”mitä kuuluu?”

Kohta 16-vuotias **Aapo Hannus** on siitä onnekkaassa asemassa, että keskusteluyhteys omien vanhempien kanssa on hyvä. Vaikka maailma myllertää ympärillä ja Aapo elää omassa elämässäänkin yhdeksännen luokan jälkeen suurta muutosten aikaa, Aapo kuvaa omaa oloaan vaihtelevaksi.

- Oma oloni riippuu paljon siitä, miten porukoilla menee. Jos vanhemmillani on huolia, vaikuttaa se myös minun hyvinvointiini, Aapo sanoo.

Hyvää oloa harrastuksista

Aapo kertoo ammentavansa hyvää oloa erityisesti kavereista ja harrastuksista. Vapaa-aikaan kuuluu niin rugbya, kuntosalia kuin teatteriakin.

- Aloitin teatteriharrastuksen seitsemännellä luokalla. Nyt harrastan teatteria Suomen Teatteriopiston teatteritaiteen perusopetuksessa. Tänä keväänä harjoittelemme yhteiskunnallisia ongelmia ja erityisesti naisen asemaa käsittelevää teosta, mikä on aivan erilainen juttu kuin mitä olemme aiemmin tehneet, Aapo kertoo.

Yhteiskunnalliset asiat kiinnostavat Aapo Hannusta muutenkin. Jopa niin, että yhteishaussa valinta kohdistui yhteiskunnallisiin opintoihin ja viestintään.

Koronaeristys toi ärtymystä

Korona-ajan eristyneisyys niin kavereista, koulusta kuin harrastuksistakin saivat monen nuoren mielen järkkymään. Aapo myöntää eristyneisyyden vaikuttaneen myös omaan mielialaansa.

- Ensin oli kivaa, kun ajatteli, ettei tarvitse mennä kouluun. Sitä ajatteli, ettei tämä nyt niin iso juttu ole. Korona-aikana jäi kuitenkin ainakin itseltäni pois myös aktiivinen ulkoilu, mikä vaikutti siihen, että huomasin ärtyväni huomattavasti helpommin. Olen myös hyvin sosiaalinen ihminen, ja omaan oloon vaikutti negatiivisesti, kun ei päässyt tapaamaan kavereita, Aapo miettii.

Aapon sosiaalinen luonne näkyy monella tapaa. Hän on toiminut niin isosena kuin tukioppilaanakin, ja on mukana seurakunnan yökahvilatoiminnassa. Teatterin Aapo kertoo olevan yksi tekijä hänen ymmärryksensä erilaisia ihmisiä kohtaan.

- Teatterin tekeminen on avartanut maailmankuvaani todella paljon.

Apua pitää osata etsiä

Aapon hyvinvoinnille on suuri merkitys myös koulumenestyksellä. Kun koulu menee hyvin, on olo muutenkin parempi.

-Tärkeää itselleni on myös riittävä uni, Aapo mainitsee.

Toisaalta Aapo Hannus tietää kyllä, mistä saa apua, jos asiat alkavat mennä huonosti.

- Koulussa kuraattorin kanssa pääsee juttelemaan helposti, sen sijaan psykologille on vaikeampi päästä, Aapo sanoo.

- Kaikki eivät silti varmaan osaa apua etsiä. Koulussa kyllä puhutaan perhepalveluista, mutta en silti usko, että muut kuin koulun tarjoamat palvelut ovat niin hyvin nuorten tiedossa.

Kavereiden olkapäänä

Aapolle on tärkeää olla myös itse se kuuntelija ja olkapää, jos hän huomaa, että kaverilla menee huonosti.

- Kysyn kaverilta, että mikä mieltä painaa, ja yritän parhaani mukaan auttaa.

Usein Aapo kääntyy vanhempiensa puoleen kysyäksään neuvoa myös kavereiensa puolesta.

- Itse voin puhua porukoilleni mistä vaan, jopa hölmöilyistäkin. Voin kysyä heiltä neuvoa kavereidenkin, mutta en tietenkään kerro kaverin luottamuksellisia asioita eteenpäin.

Aapo myöntää, ettei kaikilla ole vanhempiensa kanssa yhtä helppoa.

- Ei vanhemmilleen ole helppoa puhua, jos he eivät ole yhtään kiinnostuneita nuoren elämästä tai jos he puuttuvat esimerkiksi nuoren ihmissuhteisiin. Sellaiset asiat halutaan hoitaa itse.

Aikuisille Aapo Hannus antaa nuorten kohtaamiseen tärkeitä neuvoja:

- Muista, etteivät nuoret välttämättä aina osaa ilmaista itseään oikeilla sanoilla. Ole nuorten tukena, kun hän kertoo asioistaan. Älä väheksy nuoren ongelmia tai ala heti neuvoa, vaan muistele millaista elämä oli, kun itse olit nuori.

- Ja kysy nuorelta, mitä kuuluu.

Muutoksen tuulet puhaltavat työyhteisöihin

- Toivottavasti me viiden vuoden kuluttua pystymme auttamaan lapsiperheitä enemmän jo siinä vaiheessa, kun heille ei vielä muodostunut varsinaista palveluntarvetta, toivoo keski-Satakunnan perhekeskuksen päällikkö **Anna Kivimäki**.

Painopisteen siirtyminen ennaltaehkäiseviin palveluihin on valtakunnallinen tavoite, mutta se vaatii Kivimäen mukaan myös paikallisilta päättäjiltä panostusta ja resursointia.

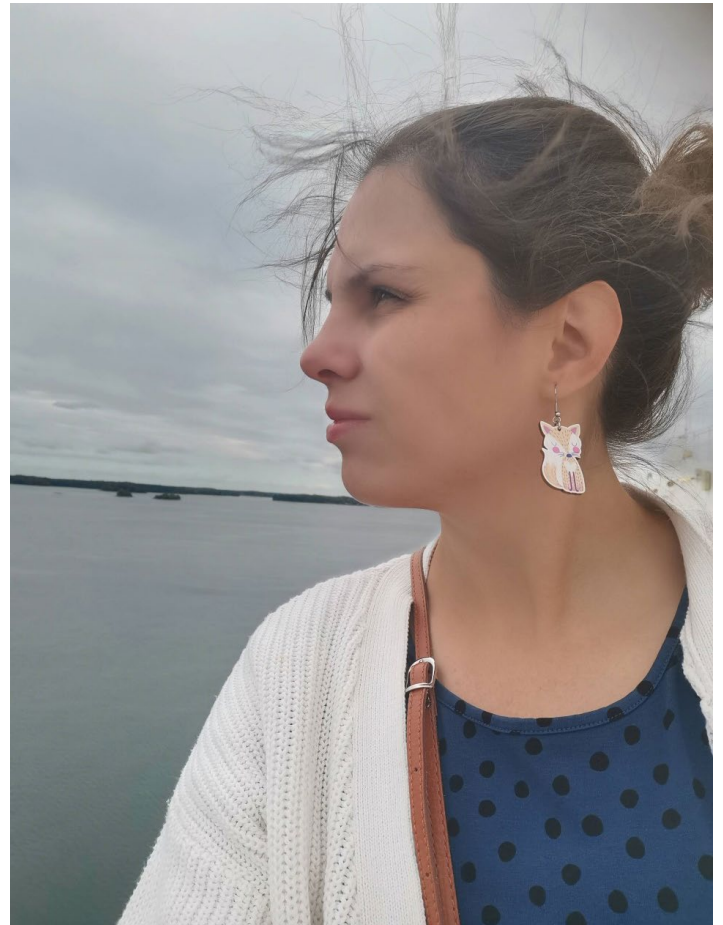
- Toivon myös, että työntekijöiden työhyvinvointi parantuu entisestäänkin, ja ihmiset jaksaisivat työssään kaikilta osin hyvin. Niin hyvin, että koko Satakunnan hyvinvointialueesta tulee vetovoimainen työnantaja, jonne tullaan mielellään.

Anna Kivimäen vastuualueella näkyvät tällä hetkellä erityisesti psykologien, sosiaalityöntekijöiden ja kuntoutuksen työntekijöiden, kuten puheterapeuttien tarve. Työntekijänpulan ratkaisussa tärkeää on kuunnella heitä, jotka kyseisiä töitä tekevät. Kivimäki ei usko rahan olevan se ainoa ratkaisu vetovoimaisuuteen.

- Toisaalta myös esimerkiksi sihteereitä on viimeisten vuosikymmenten aikana vähennetty aivan liikaa, mikä kuormittaa muiden alojen ammattilaisia.

Työyhteisöissä pois totutusta

Satakunnan hyvinvointialueen järjestäytyminen eri perhekeskuksiin on tuonut ehkäpä suurimmat muutokset juuri Kessa-alueelle eli kolmen itsenäisen kunnan ja entisen Kessoten alueelle. Muutos on Anna Kivimäen mukaan näyttäytynyt hänen

Anna Kivimäki toivoisi lisää sihteereitä helpottamaan hoitoalan ammattilaisten työtaakkaa.

alueellaan melkoisena myllerryksenä. Vaikka työpaikat ovat fyysisesti pysyneet samoina, ja työ asiakkaiden kanssa jatkunut ennallaan, ovat mm. esihenkilöt ja työtiimit muuttuneet.

- Tällaiset isot muutokset muuttavat väistämättä työyhteisön dynamiikkaa. Tässä yhdistyvät nyt Eurajoen, Nakkilan, Harjavallan, Kokemäen, Huittisten, Säkylän ja Euran lapsiperheiden palvelut yhdeksi perhekeskukseksi, ja muutos tuntuu väkisin työntekijöiden arjessa. Lisäksi mm. lastensuojelun palvelut siirtyivät toimialueen sisällä toiseen vastuualueeseen ja kuraattoripalvelut ovat siirtyneet sivistyksestä osaksi sosiaalipalveluita. Nämä ovat

tuoneet konkreettisia muutoksia työyhteisöihin ja tiimeihin, Anna Kivimäki kertoo.

- Kaikissa Satakunnan perhekeskuksissa työskentelee kuitenkin rautaisia ammattilaisia, jotka ovat pystyneet kohtaamaan asiakkaansa inhimillisesti ja ammatillisesti taustalla jylläävistä muutospaineista huolimatta.

Kunnat mukana yhteistyössä

Verrattuna muihin Satakunnan perhekeskuskusyksiköihin ns. Kesa –alueen perhekeskus on hyvin tuore yksikkö. Anna Kivimäen nykyisellä vastuualueella on toisaalta tehty muutoksia ja kehittämistyötä jo ennen hyvinvointialueelle siirtymistäkin. Työskentelytapa on jo aiemmin ollut moniammatillista, mikä nyt auttaa ylläpitämään verkostoja kuntien suuntaan, ja kunnat ovat edelleen Kivimäen mukaan aktiivisia tekemään yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Anna Kivimäki uskoo kuitenkin, että yhteistyöllä myös muiden perhekeskusten, kuntien sekä muiden yhteistyötahojen kanssa ja kansallisten linjausten noudattamisella, tämä saadaan Satakunnan hyvinvointialueen perhekeskusten kehittäminen kunnialla maaliin.

- Kun saamme palvelut kaikkien perhekeskusten kanssa yhtenäisiksi ja tasalaatuisiksi sekä kaikille yhteiset pelisäännöt, se helpottaa meidän kaikkien työskentelyä.

- Tosi asia tietysti on, että kun käytänteitä yhdenmukaistetaan, joku joutuu aina jostain joustamaan, Kivimäki huomauttaa.

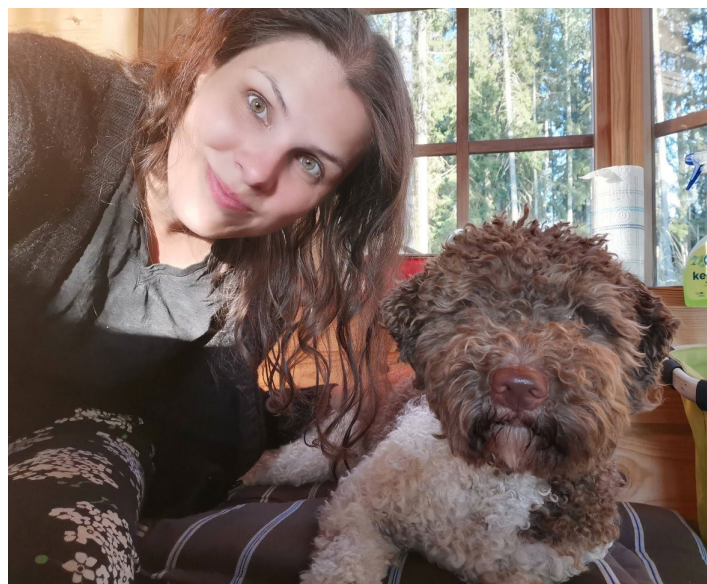
Digitalisaatio yhä vahvempaa

Terveystieteiden tutkimuskeskuksella monien työnkuvaan on myös digitalisaatio tuonut omat muutoksensa. Erilaisten valtakunnallisten hankkeiden, kuten Zoturi-palveluiden, Voimaperheiden tai eChatin kaltaisia palvelu-

ja on tullut viime aikoina monia. Kivimäki uskoo niiden vielä lisääntyvän.

- Varmasti esimerkiksi ajanvaraukseen tulee vielä digitaalisia palveluja lisää, ja koko alueellahan on jo nyt käytössä Pyydä apua! -nappi, Anna Kivimäki muistuttaa.

- Uskon näiden niin sanottujen itsepalvelukanavien kyllä auttavan suurta yleisöä. Varsinkin nuoret saattavat käyttää digitaalisia palveluja jopa mieluummin kuin paikalla tapahtuvia kohtaamisia.

Koira auttaa Anna Kivimäkeä rentoutumaan.

Paineista eroon luonnossa

Anna Kivimäki rentoutuu työn muutospaineista parhaiten luonnossa ja oman perheen kanssa.

- Kuljen koiran kanssa metsässä ja saatan välillä halailla puita, Kivimäki naurahtaa.

- Minulla on toisaalta hyvä taito unohtaa työasiat työpäivän päätteeksi. Pystyn niin sanotusti vaihtamaan eri vaihteelle helposti.

Valtava palvelukenttä toi haasteita, mutta asiat kyllä järjestyvät

- Perhekeskukset hioutuvat hallitusta kaaoksesta toimivaan kokonaisuuteen, rauhoittelee lasten, nuorten ja perheiden toimialueen peruspalvelujen vastuualuejohtaja **Anna Kuromaa**.

Kuromaan työkenttä on laaja. Joskin tässä vaiheessa, kun uusi hyvinvointialue on ollut toiminnassa pari kuukautta, se on Kuromaan mukaan vielä vähän jäsentymätön.

- Vielä en ole keksinyt, mikä ei kuulu toimenkuvaani, Anna Kuromaa nauraa.

Kuromaan vastuualue on Satakunnan neljän perhekeskuksen peruspalvelujen johtamista, mikä tässä vaiheessa tarkoittaa esimerkiksi kaikille ammattilaisille ja palveluille yhdenlaisten käytäntöjen järjestämistä.

- Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa työstettävien asioiden nostoja, työryhmien perustamista... Paljon on monialaista ohjeistamista. Kun neuvolaporukka miettii yhtä ja opiskeluhuollon porukka toista, on tämä alkuvaihe sitä, että pyritään saamaan kaikki perusasiat toimimaan.

Yllätyksiä matkalla

Hyvinvointialueen sujuvaa alkua ovat hankaloittaneet myös Kuromaan vastuualueella vielä monet perusasiat, kuten erilaiset jo käytössä olevat sekä uudet järjestelmät, tunnusten saaminen työntekijöille, laskutusasiat ja palkka-asiat.

Itse asiassa näiden perusasioiden toimimattomuus on tullut hyvinvointialueelle siirryttäessä Kuromaalle suurimpana yllätyksenä.

- Tämä ongelmallisten asioiden käsittelyyn ottamisen odottaminen ja ratkaisujen saaminen on venyttänyt monen asian kuntoon saattamista, Kuromaa harmittelee.

Kun nämä perusasiat on saatu kuntoon päästään kiinni itse työhön, mikä Kuromaan mukaan tarkoittaa palvelujen yhtenäistämistä koko hyvinvointialueella ja sujuvien palvelupolkujen luomista koko lasten, nuorten ja perheiden toimialueelle.

”Kun menimme hyvinvointialueelle, toimialueellamme räjäytettiin koko aiempi palvelurakenne ja koottiin se uudelleen.”

- Kun menimme hyvinvointialueelle, toimialueellamme räjäytettiin koko aiempi palvelurakenne ja koottiin se uudelleen. Muutamia perhekeskuksia oli toki jo olemassa, mutta nyt kaikki lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveystalouden peruspalvelut on jaettu hallinnollisesti neljän perhekeskusalueen alaisuuteen. Tämä kaikki tarkoittaa valtavaa työmäärää.

Anna Kuromaa on itse, ennen tulemistaan valituksi nykyiseen työtehtäväänsä, toimi-

”Tykkään tästä työstä kauheasti. Tässä on sopivasti haastetta”, sanoo Lasten, nuorten ja perheiden peruspalvelujen vastuualuejohtaja Anna Kuromaa.

nut perhekeskuksen päällikkönä Raumalla, siksi hänellä vahva tieto siitä, minkälaisia asioita hänen toimialueelleen kuuluu.

Alue laajeni kertahetimitolla

Perhekeskusten palvelukenttä on varsin monipuolinen ja laaja. Kuromaan suorassa alaisuudessa toimivat neljän perhekeskuksen päälliköt, joiden alaisuudessa puolestaan ovat neuvolapalvelujen, opiskeluhuollon ja lapsiperheiden sosiaalipalvelujen esihenkilöt. Näiden lisäksi tulevat vielä opiskeluhuollon johtava psykologi, perheoikeudellisten palveluiden esihenkilö sekä kasvatus- ja perheneuvonnan esihenkilö.

- Sen lisäksi heillä on suoraan alaisina vielä esimerkiksi kuntoutuksen terapeutteja, sihteereitä, päihde- ja mielenterveystyön-

tekijöitä, Kuromaa selventää.

Kuromaa tiedostaa hyvin varsinkin maantieteellisesti laajojen alueiden haasteet.

- Näillä alueilla, kun on paljon kuntia, voi yhdelle esihenkilölle laaja työntekijöiden joukko tuntua vielä varsin hallitsemattomalta. Esihenkilö voi olla hyvin harvoin fyysisesti läsnä alaistensa keskuudessa, jolloin saavutettavuus pitää luoda muilla keinoin. Johtamisen organisaatio on kuitenkin pyritty pitämään aivan miniminä. Kaikenlaisesta takkuamisesta huolimatta, Kuromaa huomauttaa, että on olemassa yksi tärkeä, ellei peräti tärkein, positiivinen asia.

- Ei tämä kyllä ole asiakkaille näkynyt. Käytännön peruspalvelut, vastaanotot ja muut, pyörivät.

”Ei tämä muutos kyllä ole asiakkaille näkynyt. Käytännön peruspalvelut, vastaanotot ja muut, pyörivät.”

”Asiat kyllä järjestyvät”

Tällä hetkellä Anna Kuromaa kokee tärkeimmäksi tehtäväkseen työrauhan luomisen perhekeskusten työntekijöille.

- Yritän vakuuttaa perhekeskuspäälliköille, että kyllä nämä asiat tästä järjestyvät. Ymmärrän hyvin, että siellä myös työntekijät vähän hermostuvat, kun ei ole vielä saatu käyttöön esimerkiksi työajanseurantajärjestelmää. Asioita vie eteenpäin yksi jos toinenkin, vaikka mitään ei vaikuttaisi tapahtuvan.

Omaa hyvinvointiaan Anna Kuromaa kertoo pitävänsä yllä nukkumalla hyvät yöunet. On ollut niitäkin aikoja, kun se ei

onnistunut, mutta se liittyi hänen omaan perhekeskuspäällikön aikaansa.

- Nyt työssäni on erilaisia haasteita, mutta kyllä tämä on hallittavissa. Puhumme paljon myös lasten, nuorten ja perheiden erityispalvelujen vastualuejohtaja **Mari Levosen** kanssa. Yhdessä usein puimme näitä asioita.

Kuromaa on yksi niistä ihmisistä, joiden vuorokaudessa vaikuttaisi olevan enemmän kuin 24 tuntia. Työn ja hyvien yöunien lisäksi hänellä riittää aikaa myös perheelle ja 7-vuotiaan tyttären harrastuksille, mökkeilylle sekä vaikkapa omalle jumpalle.

- Ja sitten mulla on tällainen harrastus, opiskelen. Minulla on väitöskirja aluillaan. Se tuo hyvin vastapainoa työlleni. Väitöskirjan valmistumisella ei kuitenkaan ole kiire. En koskaan halua katua sitä, että olisi pitänyt enemmän olla lapsen ja perheen kanssa, Anna Kuromaa sanoo.

Tekeillä väitöskirja omalta alalta

Ihan täysin muihin maailmoihin ei Kuromaan opiskelukaan häntä vie. Aiempien psykiatrisen sairaanhoitajan, terveystieteiden maisterin tutkinnon, ammatillisen erityisopettajan tutkinnon ja johtamisen erikoisammattitutkinnon jatkoksi Kuromaan Tampereen yliopistolle valmisteltavan väitöskirjan aihe on ”Perhekeskusten johtaminen hyvinvointialueilla”.

- Kaikki opiskeluni ja työkokemukseni ovat menneet aina luonnollisen askeleen edellisen päälle ja olen tykännyt opiskella työn ohessa, Kuromaa toteaa.

Oman jaksamisensa tueksi Kuromaa kertoo ottaneensa käyttöön myös aivan uudenlaisen ajattelumallin.

- Olen aiemmin ajatellut, että mennään päivä kerrallaan, mutta nyt ajattelen, että mennään asia kerrallaan. Ratkaistaan yksi asia ja otetaan sen jälkeen ratkaistavaksi toinen.

- Nyt meillä on tiedossa jo isot ja pienet ja kaikenkokoiset ongelmat siltä väliltä. Nyt vain ratkaisemme niitä.

Hyvinvointialueen tulevaisuus näyttäytyy Anna Kuromaalta valoisana. Perusasiat saadaan kuntoon, palvelut saadaan alueen joka kolmikkaan samanlaisina, palveluketjut toimivat saumattomasti niin oman toimialueen sisällä kuin muiden toimialueiden välillä.

Jo vuoden päästä Kuromaa uskoo asioiden olevan aivan toisin.

Hannaleena Vuorinen: Jokainen lapsi on yhtä arvokas

Pohjois-Satakunnan perhekeskuksen vastualueen päällikkö Hannaleena Vuorinen toimi jo ennen valituksi tulemistaan PoSan perhepalvelupäällikkönä. Siltä osin ei muutos nykyiseen pestiin siis tuntunut suurelta muutokselta.

- Täällä on tutut työntekijät ja tuttu alue. Työnkuva muuttui vain siltä osin, että lastensuojelun erityispalvelut lähti vastuualueista pois, ja kuntoutus ja oppilashuolto tulivat tilalle. Mutta muuten tuttujen teemojen kanssa tässä työskennellään, Vuorinen toteaa.

Täsmälleen samalla aikaisemmalla sapluunalla ei kuitenkaan enää mennä. Hyvinvointialue toi mukanaan paitsi ison organisaation, myös uudet tukipalvelut ja uudet esihenkilöt.

- Työn tekemisen rakenteet muuttuvat, ja suurimmat haasteet ovat varmasti vastatuloissa, kun koko hyvinvointialueella tehdään yhdenmukaisia linjauksia. Uskoisin kuitenkin, ettei muutosta ole asiakkaiden näkökulmasta huomannut, vaan palvelut pelaavat, kuten tähänkin saakka, Hannaleena Vuorinen miettii.

Palvelupolut paranevat

Muutos ottaa oman aikansa, ja sille pitää oma aikansa myös antaa. Vuorisen kokemus kuitenkin on, että sekä työntekijät että asiakkaat ottavat hyvinvointialueelle siirtymisen hyvinkin maltillisesti.

Ja vaikka yleisesti ehkä puhutaankin paljon haasteista ja muutoksen mahdollisesti tuomista ongelmista, näkee Vuorinen hy-

Hannaleena Vuorinen kehottaa vanhempia viettämään vähemmän aikaa puhelimella, ja enemmän omien lasten kanssa.

vinvointialueille siirtymisessä myös paljon hyvää.

- Isommassa organisaatiossa palvelupolut ovat varmasti selkeämpiä. Nämä kaikille samanlaiset palvelupolut helpottavat sekä työntekijöitä että asiakkaita. Uusia käytäntöjä luotaessa ei kuitenkaan ole syytä luopua niistä vanhoista käytänteistä, jotka ovat hyviä ja toimivat, Hannaleena Vuorinen huomauttaa.

Vielä perhekeskus ei Pohjois-Satakunnassa ole Vuorisen mukaan toimintamallina ja terminä tunnettu, mutta olemassa olevat toiminnot toki tunnetaan.

Laaja-alaisesti lasten parhaaksi

Vuoriselle lasten, nuorten ja perheiden palveluissa tärkeintä on asiakasryhmä itsessään.

- Lapsiin ei koskaan voi panostaa liikaa. Hieman juhlallisesti sanottuna lasten hyvinvoinnista riippuu koko Suomen tulevaisuus.

Hannaleena Vuorinen korostaa ennen kaikkea lasten ja nuorten ennaltaehkäisevien palvelujen merkitystä.

- Nykyisessä työssäni pystyn onneksi tekemään hyvin laaja-alaisesti ja monien yhteistyökumppaneiden kanssa perustason palveluiden johtamista, mitä pidän itselleni hyvin mielekkäänä. Perustason palvelut koskevat kaikkia lapsia ja kaikkia lapsiperheitä.

- Lapsista kyllä puhutaan paljon, mutta esimerkiksi lapsivaikutusten arvioinnin pitäisi tulla pakolliseksi kaikessa päätöksenteossa. Tämä tarkoittaa myös niitä tilanteita, kun tehdään ratkaisuja, jotka eivät suoranaisesti koske lapsia.

Lapsi on arvokas omana itsenään

Vuorinen toivoisi painopisteen siirtymistä myös julkisessa keskustelussa. Mediassa lastensuojelun sijaishuolto saa Vuorisen mukaan paljon palstatilaa, vaikka se kuitenkin koskee vain pientä osaa kaikista lapsista.

- Julkista keskustelua pitäisi siirtää koskemaan kaikkia lapsia, ja kaikkien lasten ja nuorten hyvinvointia koskevia asioita. On syytä keskustella myös hyvinvoivien lasten asioista, Vuorinen sanoo.

Vuorinen kritisoi julkisen keskustelun polarisoitumista, jossa huomioidaan lapsista ja nuorista lähinnä ääripäät. Heidät, joilla menee todella huonosti tai heidät, jotka

kirjoittavat ylioppilaskirjoituksista ne seitsemän laudaturia.

- Nuorissa ja lapsissa on jo itsessään paljon potentiaalia, hyvää ja hienoja asioita. Kaikki lapset ja nuoret ovat arvokkaita, myös niin sanotut keskitien kulkijat. Pitäisi keskustella muustakin kuin että kustannukset kasvavat. Se ei kuitenkaan ole koko totuus.

Kännykät piiloon ja yhteistä tekemistä

Tämän päivän lasten ja nuorten vanhemmille Vuorinen antaisi yhden neuvon.

- Vähemmän aikaa puhelimella ja enemmän aikaa yhdessä. Tämä koskee sekä lapsia että vanhempia. Liikaa ei voi korostaa myöskään päiväkodin ja koulun merkitystä. Niissä pitäisi olla tilaa kaikille, kaikenlaisille oppijoille ja kaikenlaisille lapsille.

Vuorinen tietää mistä puhuu. Lapsiperhearki on hänelle viiden 8-16 -vuotiaan lapsen äitinä tuttua.

- Omakohtaisesti tuttuja ovat ne antoisat, mutta myös ne haastavat hetket lasten kanssa. Olen lähellä näitä aiheita sekä palvelujen käyttäjänä, että tarjoajana.

Vuoriselle itselleen yhteinen aika omien lastensa kanssa tarkoittaa yleensä perheen monia liikunnallisia harrastuksia.

- Pyöritämme kotonakin yhdenlaista perhekeskusta. Minulla on viisi lasta ja heidän erilaiset vapaa-ajan aktiviteetit tuottavat iloa ja innostumista myös itselleni. Useimmiten, jos itse en ole liikkumassa, kuljetan lapsia liikkumaan. Yhdestä seitsemään henkeä perheestämme käyttää Kankaanpään uutta hienoa liikuntakeskusta joka päivä.